

U S T A W A

z dnia 17 lutego 1960 r.

o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych

Art. 1. 1. Prowadzone dotychczas księgi wieczyste, założone przed dniem 1 stycznia 1947 r. dla nieruchomości ziemskich objętych postępowaniem scaleniowym lub wymianą gruntów, tracą moc prawną i podlegają zamknięciu z chwilą podjęcia ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów.

2. Księgi wieczyste założone po dniu 1 stycznia 1947 r. dla nieruchomości ziemskich objętych scaleniem lub wymianą gruntów nie tracą mocy prawnej, jeżeli uwidoczniony w nich stan jest zgodny ze stanem wykazany w ewidencji gruntów.

Art. 2. 1. Sąd prowadzący księgi wieczyste dokonuje zamknięcia ksiąg wieczystych określonych w art. 1 na skutek zawiadomienia właściwego starosty. Do zawiadomienia powinien być dołączony odpis decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub odpowiedni wyciąg z tego dokumentu oraz sporządzone w toku postępowania scaleniowego dokumenty pomiarowe (mapa i rejestr).

2. Zamknięcie ksiąg wieczystych może nastąpić również na skutek zawiadomienia wpisanych w nich właścicieli lub uczestników scalenia względnie wymiany gruntów, do którego zostaną załączone dokumenty określone w ust. 1.

3. O utracie mocy prawnej księgi wieczystej i o jej zamknięciu sąd zawiadamia z urzędu wpisanego w niej właściciela nieruchomości oraz wszystkie inne osoby, na rzecz których figurują w księdze wieczystej jakiegokolwiek wpisy.

Art. 3. Dla nieruchomości, których księgi wieczyste z mocy art. 1 utraciły moc prawną, oraz dla nieruchomości, które były objęte postępowaniem scaleniowym lub wymianą gruntów, a nie miały urządzonych ksiąg wieczystych lub których księgi wieczyste zaginęły albo uległy zniszczeniu zakłada się księgi wieczyste z urzędu.

Art. 4. 1. Dla nieruchomości wymienionych w art. 3 zakłada się księgi wieczyste według przepisów dotyczących zakładania ksiąg wieczystych dla nieruchomości które

Opracowano na podstawie: Dz. U. poz. 67, z 1962 r. poz. 169, z 1968 r. poz. 13, z 1982 r. poz. 80, z 1989 r. poz. 55, z 1998 r. poz. 668, z 2002 r. poz. 984, z 2022 r. poz. 32.

nie miały urządzonych takich ksiąg, z tą zmianą, iż termin do zgłaszania praw podlegających wskazaniu w obwieszczeniu wynosi trzy miesiące.

2. Postawę wpisu prawa własności oraz wpisu dotyczącego oznaczenia nieruchomości w zakładanych księgach wieczystych stanowi decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia lub decyzja o wymianie gruntów oraz sporządzone w toku postępowania scaleniowego lub postępowania o wymianę gruntów dokumenty pomiarowe: mapa (plan) i rejestr gruntów (opis nieruchomości) z operatu ewidencji gruntów.

3. Jednocześnie z wpisaniem w zakładanej księdze wieczystej właściciela nieruchomości powinny być wpisane w niej z urzędu istniejące w zamkniętej księdze wieczystej wpisy dotyczące użytkowania nieruchomości służebności osobistych oraz służebności gruntowych, które na skutek scalenia lub wymiany gruntów nie stały się bezprzedmiotowe, ciężarów realnych i pożyczek z funduszy państwowych, oraz innych należności państwowych. Istnienie tych obciążeń powinno być stwierdzone w toku postępowania scaleniowego lub postępowania o wymianę gruntów i uwidocznione w decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia i decyzji o wymianie gruntów. Inne wpisy, które figurowały w dawniejszych księgach wieczystych, wciąga się tylko na wniosek osób uprawnionych lub właściciela nieruchomości.

Art. 5. Tracą moc prawną i podlegają z urzędu zamknięciu księgi wieczyste nieruchomości, położonych na obszarze mocy obowiązującej dekretu z dnia 27 lipca 1949 r. o przejściu na własność Państwa nie pozostających w faktycznym władaniu właścicieli nieruchomości ziemskich, położonych w niektórych powiatach województw, białostockiego, lubelskiego, rzeszowskiego i krakowskiego (Dz. U. Nr 46, poz. 339) w miejscowościach, które zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości wydanym w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa. Nie dotyczy to tych ksiąg wieczystych nieruchomości położonych w powyższych miejscowościach, które zostaną w rozporządzeniu wyraźnie wymienione jako zachowujące nadal moc prawną.

Art. 6. 1. Do zakładania ksiąg wieczystych dla nieruchomości, położonych w miejscowościach określonych w rozporządzeniu przewidzianym w art. 5, stosuje się przepisy art. 3 i art. 4 ust. 1, jeżeli księgi wieczyste tych nieruchomości utraciły moc prawną zgodnie z art. 5 bądź zaginęły lub uległy zniszczeniu albo jeżeli nieruchomości

te nie miały ksiąg wieczystych. Jednakże zakładanie ksiąg wieczystych dla nieruchomości, które zostały nabyte przez ich właścicieli od Państwa lub stanowią własność spadkobierców takich nabywców, odbywa się bez dokonywania obwieszczeń.

2. Podstawą wpisu prawa własności oraz wpisu dotyczącego oznaczenia nieruchomości w zakładanych księgach wieczystych i ciążących na nieruchomości obciążeń jest decyzja właściwego starosty o nadaniu nieruchomości przez Państwo bądź też akt notarialny stwierdzający odpłatne nabycie nieruchomości od Państwa oraz dokumenty pomiarowe: mapa (plan) i rejestr gruntów (opis nieruchomości) z operatu ewidencji gruntów. Wydawanie tych decyzji jest zadaniem z zakresu administracji rządowej.

Art. 7. 1.Przepisy art. 1-4 stosuje się również do ksiąg wieczystych tych nieruchomości, co do których postępowanie scaleniowe lub postępowanie o wymianę gruntów jest w toku w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

2.Przepisy art. 1-4 stosuje się także do ksiąg wieczystych nieruchomości, co do których postępowanie scaleniowe bądź postępowanie o wymianę gruntów zostało przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zakończone, jednak stan prawny powstały w wyniku scalenia lub wymiany gruntów nie został w tych księgach dotychczas ujawniony.

3. Jeżeli prawomocna decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia lub o wymianie gruntów nie odpowiada warunkom określonym w art. 4 ust. 3, właściwy starosta wyda dodatkową decyzję ustalającą te obciążenia, które zgodnie z powołanym przepisem wymagają ujawnienia w księgach wieczystych.

Art. 8. Wnioski o założenie ksiąg wieczystych dla nieruchomości, których księgi tracą moc prawną według niniejszej ustawy, oraz wnioski o wpis obciążeń, które figurowały w tych księgach, są wolne od wpisu sądowego.

Art. 9. (skreślony).

Art. 10. Księgi wieczyste, które tracą moc prawną na podstawie niniejszej ustawy, zachowują znaczenie dokumentów.

Art. 11. Tracą moc:

- 1) art. 45, 46 i 47 ust. 1 ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. z 1927 r. Nr 92, poz. 831 z późniejszymi zmianami),

- 2) art. 16 dekretu z dnia 16 sierpnia 1949 r. o wymianie gruntów (Dz. U. Nr 48, poz. 367),
- 3) ustawa z dnia 17 marca 1932 r. o postępowaniu uproszczonym przy regulowaniu stanu hipotecznego gruntów w związku ze scaleniem (Dz. U. Nr 38, poz. 392),
- 4) ustawa z dnia 21 marca 1931 r. o dowodach prawa własności do gruntów scalonych (Dz. U. Nr 39, poz. 340 z późniejszymi zmianami).

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.